

ESTRELLITA – V tretjem igranem celovečernem filmu Metoda Pevca je v eni glavnih vlog nastopil mladi Marko Kovačevik iz Makedonije. Foto Vertigo/Emotionfilm

OCENA Film

Violina dvojne sprave

ŽENJA LEILER

Estrellita – pesem za domov
scenarij in režija **Metod Pevca**
Slovenija, Nemčija, BiH, Makedonija, 2007
produkcija Vertigo/Emotionfilm in Mediapolis film
97 min

Dora Fabiani (Silva Čušin), učiteljica klavirja, je pravkar pokopala svojega slavnega moža, violinista Mihaela Fabianija. Ta smrt sproži neprijetna odkritja o pokojnikovem »dvojnem življenju«. Imel je namreč skrivni razmerji. Prvo, konkretno, z mlado violinistko Ignacijo (Karin Komljanec), s katero je delil rjuhe najetega glasbenega ateljeja, drugo, recimo da glasbeno, z najstnikom iz skromne družine bosanskih priseljencev Amirjem (Marko Kovačevik), nadarjenim violinistom brez možnosti pravega šolanja in brez lastne violine – z njim je ob večerih občasno igral v predmestni špelunki in s tem očitno dajal duška svoji divji, drugi naravi akademskega orkestraša. Nenadna smrt potem sproži (vsaj) tri zgodbe. Dorino, ki skuša svoje žalovanje in razočaranje premagati s pomočjo Amirja – podari mu dragoceno pokojnikovo violino (od tod naslov filma *Estrellita*, to je ime violine) in postane njegova zaščitnica. Amirjevo, ki je zaznamovan dvakrat: kot odraščajoči najstnik in predvsem kot otrok disfunkcionalne družine z družbenega obrobja. Tretja zgodba je Sabinina (Mediha Musliović): to je zgodba Amirjeve ljubeče, požrtvovalne in tiho jokajoče mlade mame, ki trpi ob šibkem možu (Senad Bašić) in se neprostovoljno, nato pa voljneje zaplete z Dorinim sinom Julijanom (Tadej Troha). Ta v očetovi dragoceni violini, ki jo hoče nazaj, vidi predvsem močnost svoje finančne osamosvojitve od mamice.

Te tri zgodbe z različno intenzivnostjo in razpleti tematizirajo vprašanje ljubezni: njenega konca, novega začetka, predvsem pa nepredvidljivosti. Sem spada še žalost, poudarjeno izrisana na obrazih ženskih likov, ki so splet tesnobe, plemenitosti in, ko zadeve postanejo resne, tudi odločnosti. Odrasli moški tega ne premorejo: ali jih ni (več), ali razmišljajo o tem, da jih več ne bi bilo, ali pa še niso zares moški – to podoba moških srečamo pri Pevcu že v njegovih prvih dveh igranih celovečercih (*Carmen*, 1995, Pod njenim oknom, 2003). Nad vsem tem pa je

glasba, ki združuje »medkulturna« nasprotja. *Violina* je več kot violina: je sredstvo ali že kar simbol družbene in individualne »sprave«.

Film je zasnovan na tistih sekvencah, ki – z violino in brez nje – ustvarjajo čustveno podstat filma. Konflikti se spreminjajo v romance in nazaj, ljubezni pa v spodletela srečanja in prav tako nazaj. Vprašljivejša je dramaturgija celote. Ta je nekoliko literarno kreirana in skonstruirana, romantizirana zgodba, ki poteka na več žanrskih ravneh. Kot da se ne more zares in do konca odločiti, v katero smer bo zaplula. V tej negotovosti je adut *Estrellite* gotovo igralska zasedba. Pevca občutka za izbiro igralcev ni pokazal prvič. Predvsem zrel – in temu primerno zapleteni – ženskosti Silve Čušin in primarni toploti Medihe Musliović film dolguje svojo mehko. Nekaj ima pri njej seveda tudi mladi makedonski »igralce« Marko Kovačevik, ki se je moral za vlogo Amirja spopasti tako s slovenščino kot z violino.

Estrellita – pesem za domov je gledljiv, v enakomernem ritmu speljan film. »Ljubezenska drama«, kot film sicer žanrsko promovirajo, ponekod sramežljivo odpira vrata družbeni problematiki: svet novodobnega meščanstva, karkoli to v slovenskih razmerah že je, postavlja ob bok socialnemu robu. Toda z varne razdalje: meje njegovega angažmaja so na tej ravni meje politične korektnosti. Prej kot k socialni drami ga zanaša k precej melodramatičnim obratom. Ti so bolj zadeva individualnih razmerij in peripetij protagonistov kot pa socialne »determiniranosti«.

Psihologija glavnih likov je razmeroma predvidljiva, kolikor je tudi stereotipna, pa to publike ne bi smelo odgnati. Ne nazadnje je glavni junak filma najstnik. A prav na tej točki lahko iščemo enega resnejših problemov filma: najbrž bi bil kompaktnější in prepričljivejši, če bi bil denimo mladinski film o težavnem, s socialnimi okoliščinami in razlikami zaznamovanem odraščanju v današnji Sloveniji. Vendar *Estrellita* ne gre samo za edukativen prispevek k ozračju medkulturnosti, ampak želi biti tudi melodrama za odrasle. Težava takšne edukativne melodrame je to, da je za otroke preodrasla, za odrasle pa premalo. Razen če ni to njen skriti adut.